ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

ସି ଆର୍ ଏଲ୍ ଏ ସଂଖ୍ୟା 213/2023

ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 374 (2) ଅନୁଯାୟୀ G.R. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 486/2018ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଦୌରା ବିଚାର ମାମଲା 52/2019 ରେ ବାରିପଦାର ବିଜ୍ଞ 2ୟ ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତା 20.01.2023 ରିଖରେ ପାରିତ ରାୟ ହେତୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆପତ୍ତି ଏହି ଅପିଲ୍ ର ପ୍ରସଙ୍ଗ ।

ଶିବ ଓରଫ ଗୁରୁଚରଣ ସିଂହ ..... *ଆବେଦନକାରୀ*

- ବନାମ -

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ..... *ପ୍ରତିବାଦୀ*

ଏହି ମାମଲାରେ ସଂଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲେ ।

(ଆଭାସୀ/ଭୌତିକ ମାଧ୍ୟମ)

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିମିତ୍ତ - ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦୀପକ ରଞ୍ଜନ ମିଶ୍ର
ଅଧିବକ୍ତା

ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ନିମିତ୍ତ - ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସୌଭାଗ୍ୟ କେତନ ନାୟକ,
ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତା,
ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍.ଏସ୍.ମହାପାତ୍ର,
ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ପରାମର୍ଶଦାତା।

ପୀଠାସୀନ:

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଡି.ଦାଶ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଡ. ଏସ୍. କେ. ପାଣିଗ୍ରାହୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଶୁଣାଣି ତାରିଖ: 04.05.2023: ବିଚାର ତାରିଖ: 05.05.2023

ଡି.ଦାଶ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆବେଦନକାରୀ, ଏହି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି, ବିଦ୍ୱାନ ଉପଖଣ୍ଡ ନ୍ୟାୟିକ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ (ଏସ୍.ଡ଼ି.ଜେ.ଏମ୍), ବାରିପଦା ନ୍ୟାୟାଳୟର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ପରିସରଭୁକ୍ତ ଚାନ୍ଦୁଆ P.S. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 20/2018 ସହିତ ଅନୁରୂପ GR ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 486/2018 (TC ସଂଖ୍ୟା 1649/2018)ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଦୌରା ବିଚାରଣ ସଂଖ୍ୟା 52/2018 ରେ ବାରିପଦାର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ 20/01/2023 ତାରିଖର ଦୋଷୀସାବ୍ୟସ୍ତକରଣର ରାୟ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ଆଦେଶ ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଛନ୍ତି ।

ଆବେଦନକାରୀ (ଅଭିଯୁକ୍ତ) ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଅର୍ଥାତ୍ ଦୁନା ସିଂ ଓରଫ ଦିନୋସର୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଜଣ ଯଥା ବେଟା ଓରଫ ବିବେକାନନ୍ଦ ଓରଫ ସନ୍ତୋଷ ହାଂସଦା ଏବଂ ଦାସମତ ମାରାଣ୍ଡି ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା 1860 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'IPC') ର ଧାରା 302/120(B)/34 ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧିକ କର୍ମ ପାଇଁ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନା ସିଂ ଓରଫ ଦିନୋସର୍ IPCର ଧାରା 302/34 ଏବଂ IPCର ଧାରା 120(B) ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧିକ କର୍ମ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି । ତଦନୁସାରେ, IPCର ଧାରା 302 ଅନୁଯାୟୀ, ଏହି ଆବେଦନକାରୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଟ.5000ର ଜୋରିମାନା ଦେବାପାଇଁ ଆଦେଶ ହୋଇଛି- ଜୋରିମାନା ଅନାଦେୟ ଛଅ (06) ମାସ ଅବଧି ପାଇଁ କଠୋର କାରାବାସ ଭୋଗିବାକୁ ହେବ ଏବଂ IPCର ଧାରା 302/120 (B) ଅନୁଯାୟୀ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ଏବଂ ଟ.5000 ର ଜୋରିମାନା ଦେବାକୁ ହେବ – ଜୋରିମାନା ଅନାଦେୟ ଛଅ ମାସର କଠୋର କାରାବାସ ଭୋଗିବାକୁ ହେବ, ଏହି ସର୍ତ୍ତ ସହିତ ଯେ ମୂଳ ଦଣ୍ଡ ଏକାସାଙ୍ଗରେ ଚାଲିବ ଏବଂ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତି (ସୋନୁ ସିଂ ଓରଫ ଛୋଟା)ଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଆଦାୟ ହୋଇଥିବା ଜୋରିମାନା ଦିଆଯିବ । ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନା ସିଂ ଓରଫ ଦିନୋସର୍ ମଧ୍ୟ ଉପରୋକ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ଦଣ୍ଡାଦେଶ ସହିତ ଦଣ୍ଡିତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଜଣ ଯଥା ବେଟା ଓରଫ ବିବେକାନନ୍ଦ ଓରଫ ସନ୍ତୋଷ ଏବଂ ଦାସମତଙ୍କୁ ଅଭିଯୋଗରୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

ଅଧିବକ୍ତାଗଣଙ୍କ ତରଫରୁ ଏବଂ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରି ଦ୍ୱାରା ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଯେ ଦୋଷୀ ଦୁନା ସିଂ ଓରଫ ଦିନୋସର୍ ଏପର୍ଯନ୍ତ ତାଙ୍କ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ବିରୋଧରେ କୌଣସି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିନାହାଁନ୍ତି ।

2. ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ମାମଲା ଏହା ଯେ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତ ତଥା ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନା ସିଂ ଓରଫ ଦିନୋସର୍ ଦୁଇ ଭାଇ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ସୋନୁ ସିଂ ଓରଫ ଛୋଟା (ମୃତ) ନାମକ ଜଣେ ସାବତ ଭାଇ ଥିଲେ । ମୃତକ ଗୁଣିକରି ସେମାନଙ୍କ ପରିବାରର ଜଣଙ୍କପରେ ଜଣଙ୍କୁ ଶେଷକରିଛନ୍ତି, ଏଭଳି ବିଶ୍ୱାସକରି ଅଭିଯୁକ୍ତ ତଥା ତାଙ୍କ ଭାଇ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନା ସିଂ ତାଙ୍କୁ (ମୃତକ)ଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି । ପୁନଶ୍ଚ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇ ଦୁନା ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଯଥା ବେଟା ଓରଫ ବିବେକାନନ୍ଦ ଏବଂ ଦାସମତ (ପରେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ)ଙ୍କୁ ନିୟୋଜିତ କରିଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତ ଓ ଦୁନାର ବାପା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଭାଇ ହଠାତ୍ ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କଲାପରେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇ ଦୁନା ସିଂ ଓରଫ ଦିନୋସର୍ ବିଭିନ୍ନ ଓଝା (ଯେଉଁମାନେ ମଧ୍ୟ ଗୁଣି କରନ୍ତି)ଙ୍କ ସହ ପରାମର୍ଶ କରିଥିଲେ । ସେମାନେ କହିଥିଲେ ଯେ ମୃତକ ଯିଏ ଗୁଣିଗାରେଡି କରୁଥିଲା, ସେମାନଙ୍କ ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ ଦାୟୀ । ଏପରି ସୂଚନା ପାଇବା ପରେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇ ଦୁନା (ଅଣ-ଆବେଦନକାରୀ) ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଏକ ଯୋଜନା କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେମାନେ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଜଣ ଯଥା ଦାସମତ ଏବଂ ବେଟା (ଯେଉଁମାନେ ପରେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହେଲେ)ଙ୍କ ସହାୟତା ନେଇଥିଲେ ।

11.06.2018 ରାତି ପ୍ରାୟ ୫ଟା ବେଳେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନା ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ମଦ ପିଇବା ପାଇଁ ବାହାରକୁ ଡାକିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି, ମୃତକ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନାଙ୍କ ସହ ନିନି ସିଂ (PW 8) ଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ସେଠାରେ ସେମାନେ ହାଣ୍ଡିଆ (ସ୍ଥାନୀୟ ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟ ଯାହା ସାଧାରଣତଃ ଜଣାଶୁଣା) ପିଇଥିଲେ । ପରଦିନ ସକାଳେ, ମୃତକଙ୍କ ମୃତଦେହ ତାଙ୍କ ଘରର ପଶ୍ଚିମ ପାର୍ଶ୍ୱ ପଡ଼ିଆରେ ମିଳିଥିଲା । ଖବର ପାଇବା

ପରେ, ମୃତକଙ୍କ ପୁଅ ମଙ୍ଗଳ ସିଂ (ସୂଚନାଦାତା-PW1) ମୃତଦେହ ପଡ଼ିଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଗଳା ଏବଂ ଶରୀରର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶରେ କଟା କ୍ଷତ ଏବଂ ପ୍ରଚୁର ରକ୍ତସ୍ରାବ ସହିତ ମୃତ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିଥିବା ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲେ । ତା 'ପରେ ସେ ଚାନ୍ଦୁଆ ଥାନାର ଭାରପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ (OIC) ଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକ ଲିଖିତ ରିପୋର୍ଟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଜଣେ ଗଣ୍ଡେ ସିଂ (PW16) ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲେଖାଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ରିପୋର୍ଟକୁ OIC, FIR (ଅନୁଲଗ୍ନକ 1) ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତୁରନ୍ତ ମାମଲା ରୁଜୁ କରି ତଦନ୍ତ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ।

3. ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଅଧିକାରୀ (IO-PW 21) ସୂଚନାଦାତା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପରେ ଘଟଣାସ୍ଥଳ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ । ସେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦଳର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ସେବା ମଧ୍ୟ ମାଗିଥିଲେ । ସେ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମୃତଦେହ ଉପରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ରିପୋର୍ଟ (ଅନୁଲଗ୍ନକ.2) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । ଏହାପରେ ସେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇ ଦୁନାଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିଥିଲେ । କୁହାଯାଏ ଯେ ସେମାନେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କରି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଜଣ ଯେଉଁମାନେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହୋଇଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ସେବା ନେଇ ଏହି ଅପରାଧ କରିଥିବା ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି, ଏବଂ ଜାଣିଶୁଣି ମୃତକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟାଇଛନ୍ତି । ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ, ଆରକ୍ଷୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ନେଇଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ସେ ଲୁହା କଟୁରୀ, (M.O. III) କୁ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲେ, ଆରକ୍ଷୀକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ, ଜବତ ହୋଇଥିବା ଜିନିଷକୁ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା । ମୃତକଙ୍କ ଶବକୁ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଫିସର (I.O) (P.W. 21) ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ଜବତ ତାଲିକା ଅଧୀନରେ ଅନେକ ଅପରାଧିକ ସାମଗ୍ରୀ ଜବତ କରି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାଧ୍ୟମରେ ରାସାୟନିକ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପଠାଇଥିଲେ । ଶେଷରେ ତଦନ୍ତ ଶେଷ ହେବା ପରେ, ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଅଭିଯୋଗ ପତ୍ର ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତ, ତାଙ୍କ ଭାଇ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନା ସିଂ ଓରଫ ଦିନୋସର୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଜଣ ଯିଏ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହୋଇଛନ୍ତି,

IPCର ଧାରା 302/120 (B)/ 34 ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟସ୍ତ ଅପରାଧିକ କର୍ମ ପାଇଁ ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ ।

4. ବିଜ୍ଞ ଏସ୍.ଡ଼ି.ଜେ.ଏମ୍., ବାରିପଦା ଉପରୋକ୍ତ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଫର୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ ଉପରୋକ୍ତ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ଆନୁଷ୍ଠାନିକତା ପାଳନ କରିବା ପରେ ମାମଲାଟିକୁ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ଏହିପରି ଭାବରେ ସମସ୍ତ ଚାରି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଉକ୍ତ ଅଭିଯୋଗମାନ ଆରୋପ କରି ବିଚାର ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା ।

5. ବିଚାରରେ, ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ମୋଟ ବାଇଶ ଜଣ (22) ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ପୂର୍ବରୁ କୁହାଯାଇଛି ଯେ PW 1, ଯିଏ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପୁଅ, ସେ ହିଁ ସୂଚନାଦାତା ଏବଂ PW 2,3 ଏବଂ 4 ଅପମୃତ୍ୟୁ ଅନୁସନ୍ଧାନର ସାକ୍ଷୀ ଅଟନ୍ତି । PW 7 ଏବଂ PW12 ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ ହୋଇ କଟୁରିର ଉଦ୍ଧାର କରିଥିବା ହେତୁ ଏବଂ PW 8 ଶେଷ ଦୃଶ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପକ୍ଷେ, ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଶବ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିବା ଡାକ୍ତର PW20 ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଅଧିକାରୀ PW21 ଅଟନ୍ତି । PW 22 ହେଉଛନ୍ତି ଜିଲ୍ଲା ଅପରାଧ ଅନୁସନ୍ଧାନ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରୟୋଗଶାଳାର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଅଧିକାରୀ । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ପ୍ରମାଣର ନେତୃତ୍ୱ ନେବା ବ୍ୟତୀତ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ଅନେକ ଦଲିଲ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଛି ଯାହା ପ୍ରମାଣରେ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଅନୁଲଗ୍ନକ 1 ରୁ 26/1 ହିସାବରେ ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଇଛି । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ଏଫ୍. ଆଇ. ଆର୍. ହେଉଛି ଅନୁଲଗ୍ନକ 1, 'ଅପମୃତ୍ୟୁ ତଦନ୍ତ ବିବୃତି' ହେଉଛି ଅନୁଲଗ୍ନକ 2, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତି ବିବୃତି ଯାହା ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ପଦାଧିକାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ 'କଟୁରୀ'ଟିର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ପଥପ୍ରଦର୍ଶନକରେ, ତାହା ଅନୁଲଗ୍ନକ 7/2 ଭାବରେ ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ବିବୃତି ହେଉଛି ଅନୁଲଗ୍ନକ 4 । ବିଚାର ସମୟରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା କେତେକ ଅପରାଧିକ ସାମଗ୍ରୀକୁ, ଭୌତିକ ବସ୍ତୁ (MO-1 ରୁ MO-5) ଭାବରେ ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସେଗୁଡିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉଛି ସେହି କଟୁରୀ (MO III) ଯେଉଁ

ଅସ୍ତ୍ର ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ମାରାତ୍ମକ ଆଘାତ ସୃଷ୍ଟି କରି ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟାଇଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

6. ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପକ୍ଷର ମାମଲା ହେଉଛି ଆରୋପିତ କଥାବସ୍ତୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ମିଥ୍ୟା ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେଶିତ । ତେବେ, ସୁଯୋଗ ମିଳିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ମୌଖିକ କିମ୍ବା ଲିଖିତ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇନାହିଁ ।

7. ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପୁଅ ସୂଚନାଦାତା-PW1 କହିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇଥିଲେ ଯେଉଁଠାରେ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ମୃତଦେହ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ବେକରେ କଟା ଆଘାତ ସହିତ ମୃତ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖିଥିଲେ ଏବଂ ଶରୀରର ଅନ୍ୟ ଅଂଶରେ ରକ୍ତସ୍ରାବ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ଆଘାତ ମଧ୍ଯ ଦେଖିଥିଲେ । ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମୃତକଙ୍କ ଶବକୁ ନେଇ ଅପମୃତ୍ୟୁ ତଦନ୍ତ କରିଥିବା I.O. (PW 21) ମଧ୍ଯ ମୃତକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ଏପରି ଆଘାତ ଥିବା ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯାହା ସେ ତାଙ୍କ ରିପୋର୍ଟରେ (ଅନୁଲଗ୍ନକ 2) ପ୍ରତିଫଳିତ କରିଥିଲେ । ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ କରିଥିବା ଡାକ୍ତର (PW 20) ମୃତକଙ୍କ ଶରୀରର ବିଭିନ୍ନ ଭାଗରେ ଛଅଟି କଟା କ୍ଷତ ପାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ସେ ବିଚାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ଏହା ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ସେସବୁକୁ ତାଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ (ଅନୁଲଗ୍ନକ 14)ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ସେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆଘାତର ଆକାର ତଥା ସେଗୁଡ଼ିକର ଉପସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ, ସେ ଡାହାଣ କାନ୍ଧରେ ଏବଂ ତା ତଳେ ଥିବା ଦୁଇଟି କଟା ଚିହ୍ନ ମଧ୍ଯ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛନ୍ତି। ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ, ସେ ଥୋଡି ଓ ଦାନ୍ତ ଭାଙ୍ଗିବା, ବେକ, ରକ୍ତନଳୀ, ମାଂସପେଶୀ, ଶ୍ୱାସନଳୀ, ଖାଦ୍ୟନଳୀରେ କଟା ଆଘାତ ସହିତ ଅତ୍ୟଧିକ ରକ୍ତସ୍ରାବର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଣ ପାଇଥିଲେ ଏବଂ ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉଛି ଗ୍ରୀବା ମେରୁଦଣ୍ଡ ଦ୍ୱିଭାଜିତ ହୋଇଥିବା ଏବଂ ଶ୍ୱାସନଳୀ ଭିତରେ ରକ୍ତ ଥିବା ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ, ଏହି ସମସ୍ତ ଆଘାତ ପ୍ରାକ୍-ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ପ୍ରକୃତିର ଏବଂ ମଧ୍ୟମ ରୁ ଭାରୀ ତୀକ୍ଷ୍ଣ କାଟିବା ଅସ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଘଟିଥାଇପାରେ । ବେକରେ ଏହି ମାରାତ୍ମକ ଆଘାତ କାରଣରୁ ଏବଂ ରକ୍ତସ୍ରାବ ଯୋଗୁଁ ମୃତ୍ୟୁ

ଘଟିଥିବା କହିବା ପରେ, ଏହା ତାଙ୍କର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଯେ' ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିବା ଏହିପରି ଚାରୋଟି ଆଘାତ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ମାରାତ୍ମକ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ହେବା ପାଇଁ ପ୍ରକୃତିର ସାଧାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦୃଷ୍ଟେ ଯଥେଷ୍ଟ, ତେଣୁ ମିଳିତ ଭାବରେ ଏହାର ପରିଣାମ ଅନିର୍ବାର୍ଯ୍ୟ ଭାବରେ ସେମିତି ହିଁ ହେବ । ଆଲୋଚନା ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ସମସ୍ତ ପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଦୃଷ୍ଟେ ଯାହା ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ଅପରାହତ, ଆମର ମତ ହେଉଛି ଅଭିଯୋଜନ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ କରିଛି ଯେ ସୋନୁ ସିଂ ଓରଫ ଛୋଟାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ନରହତ୍ୟା ଜନିତ ଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ ଆମେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛୁ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପକ୍ଷ ମାମଲାର ଏହି ଦିଗଟି ଉପରେ କୌଣସି ବିରୋଧାଭାସ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ମଧ୍ୟ ସେହି ସ୍ଥିତି ବଜାୟ ରହିଛି ।

ଏପରି ବକ୍ତବ୍ୟ ପରେ, ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନରହତ୍ୟା ଜନିତ ମୃତ୍ୟୁରେ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତି ଜାଣିବା ପାଇଁ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ପ୍ରମାଣ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ଆମକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ପରାମର୍ଶଦାତା ତଥା ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ସମ୍ବୋଧନକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦୁଇ ଭାଗରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଉଛି ।

8. ଆବେଦନକାରୀ (ଅଭିଯୁକ୍ତ, ଶିବ ଓରଫ ଗୁରୁ ଚରଣ ସିଂ)ଙ୍କ ତରଫରୁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଏହି ବକ୍ତବ୍ୟ ରଖିଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଏହା କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ବିଚାର କରିଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଦୋଷୀ ବୋଲି ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଛନ୍ତି ତାହା ପ୍ରମାଣର ସଠିକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଉପରେ ଆଧାରିତ ନୁହେଁ । ସେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦଣ୍ଡବିଧାନ କେବଳ ଅନ୍ଦାଜ ଏବଂ ଶଙ୍କା ଉପରେ ଆଧାରିତ । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଯେତେବେଳେ ଅଭିଯୋଗ ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ଆଧାରିତ, ସେତେବେଳେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସେହି କଟୁରୀ MO III ର ଉଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ ଆରକ୍ଷୀ ଏବଂ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ନେଇଯାଇଥିଲା, ଯାହା ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ କାରଣ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଅକାଟ୍ୟ ଏବଂ ଗ୍ରହଣୀୟ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସନ୍ଦେହ ବାହାରେ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନାହିଁ

ଏବଂ ତାଙ୍କର ସମ୍ପୃକ୍ତି ଖୋଜିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ଅଧିବକ୍ତା ସମ୍ପୃକ୍ତ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ବିବୃତି ପ୍ରତି ଆମର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରିଛନ୍ତି, ଯାହା ବିଷୟରେ ଆମେ ପରେ ଆଲୋଚନା କରିବା । ସେ ଦର୍ଶାନ୍ତି ଯେ ଅଭିଲେଖରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣ, ଯେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମେ କହିପାରିବା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ଦୋଷର ଆଙ୍ଗୁଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରିପାରିବ, ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ମନଗଢା ହୋଇଥିବାରୁ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ସେ ଆହୁରି କହିଥିଲେ ଯେ ଯେତେବେଳେ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ମାମଲା, ଯେ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନା ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସେବା ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ଶେଷରେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହଟାଇବା ପାଇଁ ସଫଳତାର ସହ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିବା ଯୋଜନା ପଣ୍ଡ ହେଲା ଏବଂ ଏହିପରି ଅପରାଧ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହୋଇଥିଲେ, ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ IPCରେ ଧାରା 120 (B) ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଗର କୌଣସି ଭିତ୍ତି ନାହିଁ କାରଣ ଏପରି କୌଣସି ଭିତ୍ତି ନାହିଁ ଯେ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତ ସୋନୁ ସିଂ ଓରଫ ଛୋଟାଙ୍କର ହତ୍ୟା କରି ଅପରାଧ କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରରେ ଏକ ପକ୍ଷ ଭାବରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ସାମିଲ ହୋଇଥିଲେ । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ କୌଣସି ଅପରାଧିକ କର୍ମ ପାଇଁ ପାଇଁ ଦାୟୀ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଦଣ୍ଡିତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

9. ରାଜ୍ୟ ତରଫରୁ ନିଯୋଜିତ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଏହି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ରଖିଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ତଥା ତାଙ୍କ ଭାଇ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନା ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାଙ୍କୁ ସେମାନେ ଜାଦୁବିଦ୍ୟା ଅଭ୍ୟାସ କରି ସେମାନଙ୍କ ପିତା ଏବଂ ଭାଇଙ୍କୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇବା ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟାଇବା ପାଇଁ ଦାୟୀ ବୋଲି ସନ୍ଦେହ କରୁଥିଲେ ତାଙ୍କୁ ନିପାତ କରିବାର ସେମାନଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ସଫଳତାର ସହ ପ୍ରମାଣିତ କରିଛନ୍ତି ଯାହାକୁ ଶେଷ ଦୃଶ୍ୟ ତତ୍ତ୍ୱ ଋଦ୍ଧିମନ୍ତ କରିଛି ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କର ଇଙ୍ଗିତରେ ଅସ୍ତ୍ରର (କଟୁରୀ M.O.III)ର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଏହାକୁ ପୁନଃପ୍ରମାଣିତ

କରୁଛି । ତେଣୁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ତାହା ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ଯାହା ଶେଷ ଦୃଶ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ପ୍ରମାଣ ସହିତ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ରର ତଥ୍ୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର (କଟୁରି-M.O.-III) ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରେ ଯାହା ମଧ୍ୟ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି, ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ।

10. ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ରାୟକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ଆମେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବା ବିବାଦୀୟ ରାୟକୁ ଯତ୍ନର ସହ ପଢ଼ିଛୁ । ଆମେ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ବୟାନ ଯଥା PW 1 ରୁ PW 22 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପକ ଭାବେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଛୁ ଏବଂ ପ୍ରମାଣରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଛୁ ଯାହା ଅନୁଲଗ୍ନକ 1 ରୁ ଅନୁଲଗ୍ନକ 26/1 ରୂପେ ଚିହ୍ନିତ ହୋଇଛି ।

11. ନିର୍ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱରେ କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ, ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲା ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ପରିସ୍ଥିତି ହେଉଛି:- (କ) ଶେଷ ଥର ଦେଖିଥିବା ତତ୍ତ୍ୱ (ଖ) ଆରକ୍ଷୀ ହେପାଜତରେ ଥିବା ସମୟରେ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ ଅସ୍ତ୍ର ଉଦ୍ଧାର (କଟୁରି-ଏମ.ଓ.-III), ଆରକ୍ଷୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ସେହିଅସ୍ତ୍ର ଉଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ ଉକ୍ତ ସ୍ଥାନକୁ ନେଇଯିବା ପରେ ତାହାର ଜବତ ଯାହା ପ୍ରମାଣକରେ ଯେ, ଏହି ଅସ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଠାରେ ମିଳିଥିବା ଆଘାତ ସମ୍ଭବ; ଏବଂ (ଗ) ଅପରାଧ ପଛରେଥିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

12. ଉପରୋକ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ପ୍ରମାଣ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ, ସେସବୁ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦୋଷକୁ ନିର୍ଭୁଲ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରନ୍ତି କି ନାହିଁ, ତାହା ପରଖିବା ପାଇଁ ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣର ମୂଲ୍ୟାୟନକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିବା ନୀତିଗୁଡିକ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବା ଯଥାର୍ଥ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ହେବ ।

13. ଶରଦ ବିଧିଚାନ୍ଦ ସାରଦା ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ (1984) 4 SCC 116 ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ର ତିନି ଜଣିଆ ବିଚାରପୀଠ ନିମ୍ନମତେ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ :

"ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯେଉଁ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକର ଆଲୋଚନା କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆମେ ଏକ ଅପରାଧିକ ମାମଲା, ଯାହା ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ହିଁ ନିର୍ଭରଶୀଳ ତାହାର ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରକୃତି, ଚରିତ୍ର ଏବଂ ସେଥିରେ ଯେଉଁ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ପ୍ରମାଣ ଆବଶ୍ୟକ, ତାହା ଉପରେ ପୂର୍ବରୁ ନିଆଯାଇଥିବା କିଛି ନିଷ୍ପତ୍ତି ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛୁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ର ସବୁଠାରୁ ଭିତ୍ତିଗତ ଏବଂ ମୌଳିକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେଉଛି ହନୁମନ୍ତ ବନାମ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ [AIR 1952 SC 343: 1952 SCR 1091; 1953 Cri LJ 129] ଏହି ମାମଲାକୁ ଅନୁରୂପ ଭାବରେ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ଅଦ୍ୟାବଧି ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଛି, ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ତୁଫେଲ୍ (ଓରଫ) ସିମ୍ମି ବନାମ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ [(1969) 3 SCC 198: 1970 SCC (Cri) 55] ଏବଂ ରାମଗୋପାଳ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ [(1972) 4 SCC 625: AIR 1972 SC 656] । ହନୁମନ୍ତଙ୍କ ମାମଲାରେ [AIR 1952 SC 343 : 1952 SCR 1091 : 1953 Cri LJ 129] ମହାଜନ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି ତାହା ଉଦ୍ଧୃତ କରିବା ଉପଯୋଗୀ ହୋଇପାରେ । "ଏହା ମନେ ରଖିବା ଉଚିତ ଯେ ଯେଉଁ ମାମଲାରେ ପ୍ରମାଣ ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରକୃତିର ହୋଇଥାଏ, ଯେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରୁ ଦୋଷର ଉପସଂହାର ସଂଗୃହୀତ, ନିଆଯାଏ, ତାହା ପ୍ରଥମେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏହିପରି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟ କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତର ଦୋଷ ବିଷୟକ, ଅନୁମାନ ସହିତ ସୁସଂହତ ହେବା ଉଚିତ । ପୁନର୍ବାର, ପରିସ୍ଥିତି ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ପ୍ରବୃତ୍ତିର ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ସେଗୁଡିକ ଏପରି ହେବା ଉଚିତ ଯେ ପ୍ରମାଣିତ ହେବାକୁ ଥିବା ତଥ୍ୟକୁ ଛାଡି ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ପରିକଳ୍ପନାର ଅବସାନ ଘଟାଉଥିବ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, ପ୍ରମାଣର ଶୃଙ୍ଖଳ ଏପରି ସ୍ୱୟଂସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବ ଯେ ଯେଉଁଥିରେ ଅଭିଯୁକ୍ତର

ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତାର ଲେଶମାତ୍ର କାରଣ ଇଙ୍ଗିତ ହେଉନଥିବ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଏପରି ହୋଇଥିବ ଯେ ସମସ୍ତ ମାନବୀୟ ସମ୍ଭାବନା ଦୃଷ୍ଟେ ଘଟଣାଟି ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦ୍ୱାରା ଘଟିତ ହୋଇଥିବା ଦର୍ଶାଉଥିବ ।"

14. ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟର ଏକ ନିବିଡ଼ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମାମଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ବୋଲି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସର୍ତ୍ତଗୁଡିକ ପୂରଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । (1) ଯେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକରୁ ଦୋଷର ଉପସଂହାର ବାହାରିବାର ଅଛି, ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବା ଉଚିତ I ଏଠାରେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସୂଚିତ କରିଛନ୍ତି ଯେ ପରିସ୍ଥିତି ଜନିତ ପ୍ରମାଣରେ ନିଶ୍ଚିତତା ହିଁ ଅବଲମ୍ବନ, ବାଞ୍ଛନୀୟ ନୁହେଁ । 'ପ୍ରମାଣିତ କରାଯାଇପାରେ' ଏବଂ 'ପ୍ରମାଣିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ କିମ୍ବା ପ୍ରମାଣିତ ହେବା ଉଚିତ' ମଧ୍ୟରେ କେବଳ ବ୍ୟାକରଣଗତ ନୁହେଁ, ଏକ ଆଇନଗତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି, ଯାହା ଶିବାଜୀ ସାହେବରାଓ ବୋବଡେ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ [(1973) 2 SCC 793 : 1973 SCC (Cri) 1033 : 1973 CRI LJ 1783] ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜ ରାୟରେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । ଏଥିରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମତପୋଷଣ କରାଯାଇଥିଲା : [SCC ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19, ପୃ. 807:SCC (Cri) ପୃ 1047] "ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବାର ଅବ୍ୟବହିତ ପୂର୍ବରୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଦୋଷୀ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ଦୋଷୀ ହୋଇପାରେ ବୋଲି ନୁହେଁ, କାରଣ, 'ନିଶ୍ଚିତ ଦୋଷୀ' ଏବଂ 'ଦୋଷୀ ହୋଇପାରେ' ମଧ୍ୟରେ ମାନସିକ ଦୂରତ୍ୱ ଅଧିକ ଯାହା ନିଶ୍ଚିତତା ଠାରୁ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଅନିଶ୍ଚିତତାକୁ ଭାଗକରେ ।" 2) ଏହିପରି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ତଥ୍ୟ କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତର ଦୋଷଜନିତ ଅନୁମାନ ସହିତ ସୁସଂହତ ହେବା ଉଚିତ୍, ସେଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅନୁମାନ ଉପରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଯୋଗ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ଅର୍ଥାତ କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୋଷୀ ହେବ ଉଚିତ , (3) ପରିସ୍ଥିତି ଏକ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ପ୍ରବୃତ୍ତିର ହେବା ଉଚିତ I (4) ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ଥିବା ଅନୁମାନ ବ୍ୟତୀତ ତାହା ସମସ୍ତ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଅନୁମାନକୁ ବାଦ ଦେବା ଉଚିତ୍; ଏବଂ (5) ପ୍ରମାଣର ଏହି ଶୃଙ୍ଖଳା ଏପରି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ଅଭିଯୁକ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତା ସହିତ ସୁସଂହତ ଉପସଂହାର ପାଇଁ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଆଧାର ଛାଡି ନଥାଏ ଏବଂ ଏହା ଦର୍ଶାଉଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ସମସ୍ତ ମାନବୀୟ

ସମ୍ଭାବନାରେ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବ । ଏହି ପାଞ୍ଚଟି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନୀତି, କହିବାକୁଗଲେ, ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣକୁ ଆଧାର କରି ଗଢିଉଠିଥିବା ଏକ ମାମଲାର ପ୍ରମାଣର ପଞ୍ଚଶୀଳ ଗଠନ କରେ ।

ତେଣୁ ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପରୋକ୍ତ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନଗତ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣକୁ ଆଧାରକରି ଗଢିଉଠିଥିବା ମାମଲା ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ରାୟଟି ମୂଳତଃ ଅନୁମାନାତ୍ମକ ରହିଥାଏ । ଏହି ଅନୁମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ତଥ୍ୟରୁ ନିଆଯାଏ କାରଣ ପରିସ୍ଥିତି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅନୁମାନ ଆଡ଼କୁ ନେଇଯାଏ । ପରିସ୍ଥିତିର ଶୃଙ୍ଖଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସେଥିରେ ଥିବା ପରିସ୍ଥିତିକୁ ସାମୂହିକ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଏହା କେବଳ ଅପ୍ରତିରୋଧ୍ୟ ଉପସଂହାର ପହଞ୍ଚାଇବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହିଁ ଉକ୍ତ ଅପରାଧର ଅପରାଧୀ । ଏହିପରି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସମସ୍ତ ପରିସ୍ଥିତି ଏକ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ପ୍ରକୃତିର ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତର ଦୋଷର ଅନୁମାନ ସହିତ ସୁସଂଗତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

"ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, କୌଣସି ଅପରାଧରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ମିଳିଥିବା ସୂଚନା ଯାହା ସେ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ହେପାଜତରେ ଥାଇ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଆନ୍ତା, ତାହା ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ହେଉ କିମ୍ବା ନ ହେଉ, ସେହି ସୂଚନାର ସେହି ଅଂଶବିଶେଷ ଯାହାର ଆଧାରରେ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ଆବିଷ୍କୃତ ହୁଏ, ତାହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇପାରିବ ।"

"ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ ଏବଂ ମୌଳିକ ଦୁର୍ବଳତା ହେଉଛି ଯେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସଠିକ୍ ବିବୃତି ବର୍ଣ୍ଣନା କରିନାହାଁନ୍ତି ଯାହା ମୌଳିକ ଭାବରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଆଇନର ଧାରା 27 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟର ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲା ।"

15. ଉପରୋକ୍ତ ସ୍ଥିରୀକୃତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଶିବ ଓରଫ ଗୁରୁଚରଣ ସିଂହଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସ୍ପଷ୍ଟ, ଦୃଢ଼ ଏବଂ ଗ୍ରହଣୀୟ ପ୍ରମାଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଉପରୋକ୍ତ

ଉଲ୍ଲିଖିତ ପରିସ୍ଥିତି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସନ୍ଦେହର ବଳୟରୁ ବାହାରି ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ଆମେ ଆମର ଯାତ୍ରାରେ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବା ।

16. ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କ ସହିତ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଶେଷ ଥର ପାଇଁ ଯେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା, ତାହା ଏହାର ତାରକା ସାକ୍ଷୀ PW 8 ଅର୍ଥାତ୍ ନିନି ସିଂହଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରମାଣିତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଛି । ସେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନା (ଅଣ-ଆବେଦନକାରୀ) ଏବଂ ମୃତ ଛୋଟା, ହାଣ୍ଡିଆ ପିଇବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ହାଣ୍ଡିଆ ନ ଥିବାରୁ ସେ ସେମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଘରେ ଉପଲବ୍ଧ ମଦ ପିଇବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଯାହା ସେମାନେ ପିଇଥିଲେ ଏବଂ ତା 'ପରେ ଘରୁ ବାହାରି ଯାଇଥିଲେ । ପରଦିନ ସକାଳେ ମୃତଦେହଟି ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଉପରେ ଅନେକ କଟା କ୍ଷତ ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଏକ ଖୋଲା ସ୍ଥାନରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯଦି ବି ଏହି ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ପ୍ରମାଣକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନିଆଯାଏ, ତେବେ ସେ ଯାହା କହିଛନ୍ତି ତାହା କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତ ଶିବଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଇଙ୍ଗିତ କରୁନାହିଁ । PW 8 ଙ୍କ ଉପରୋକ୍ତ ବିବୃତିରୁ ଥରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଅନୁମାନ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଯେହେତୁ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନା ଏବଂ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତ ଶିବ ଦୁଇ ଜଣ ରକ୍ତସମ୍ପର୍କୀୟ ଭାଇ ଏବଂ ମୃତକ (ସୁନା) ସେମାନଙ୍କର ସାବତ ଭାଇ ଥିଲେ, ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତ ଶିବ ରାସ୍ତାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଭେଟିଥିଲେ ଯେତେବେଳେ PW 8 ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ କିଛିହିଁ ପ୍ରକାଶ କରୁନାହିଁ । ତେଣୁ, ପରିସ୍ଥିତି ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ନୁହେଁ ଯେ ମୃତକଙ୍କୁ ଶେଷ ଥର ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା । ଯେହେତୁ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଭାଇ ଯିଏ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ସହ ଗୋଟିଏ ଛାତ ତଳେ ରହୁଥିଲେ, ଯଦିଓ ଆମେ ଏକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପାଇଁ କହିବୁ ଯେ ସେମାନଙ୍କର ବହୁତ ଭଲ ସମ୍ପର୍କ ଥିଲା ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ସହ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ତିକ୍ତ ଥିଲା, ତେଣୁ ସେହି ସମୟରେ ନିକଟସ୍ଥ ସ୍ଥାନରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ଏହି ତଥ୍ୟରୁ କୌଣସି ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ପୁଣି, ସମୟର ବ୍ୟବଧାନ ଅଳ୍ପ ନଥିବା ଦୃଷ୍ଟେ, PW 8 ଙ୍କର ଅସମର୍ଥିତ ବୟାନ ଯେ ଘରୁ ବାହାରିବା ପରେ ସେମାନେ କିଛି ସମୟ ଏକାଠି ଥିବାର ଦେଖାଯାଇଥିଲା, ଅନ୍ତତଃ

ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଭଙ୍ଗୁର ଜଣାଯାଏ । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ବାସ୍ତବରେ PW 8ର ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ବ୍ୟାପକ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ସାକ୍ଷ୍ୟପ୍ରଦାନ ସମୟରେ ସେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ମୃତକ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନାଙ୍କୁ ଏକାଠି ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ଏବଂ ସେମାନେ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲେ, ମଦ ପିଇଥିଲେ ଏବଂ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ । ଘରୁ ବାହାରିବା ପରେ ସେମାନେ ଏକାଠି ଯିବାର ଦେଖିଥିବା କଥା PW 8 କହି ନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତ ତଥା ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନା (ଅଣ-ଆବେଦନକାରୀ) ଙ୍କର କଥିତ ଦୁଷ୍କର୍ମରେ ସହଯୋଗ ବିଷୟ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର କୌଣସି ସହାୟତାରେ ଆସେ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଭରସାଯୋଗ୍ୟତା ଏବଂ ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ବିଷୟରେ PW 8 ର ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ସମାଲୋଚନାମୂଳକ ଭାବରେ ଯାଞ୍ଚ ନକରି ଏବଂ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ କୌଣସି ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେବାରୁ ନିଜକୁ ନିବୃତ୍ତ କରି, ଆମେ ଦେଖୁ ଯେ ସେ ଯାହା କହିଛନ୍ତି, ଆମେ ଏହାକୁ କେବଳ ଏହିପରି ଭାବରେ ଦେଖୁ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଭିଯୁକ୍ତ ତଥା ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନା (ଅଣ-ଆବେଦନକାରୀ) ଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ତାଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟର କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ । ପ୍ରମାଣର ଭାରର ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଏବଂ ଶେଷଦେଖା ଓ ମୃତ୍ୟୁ ଭିତରେ ଥିବା ଅସ୍ୱଚ୍ଛ ବ୍ୟବଧାନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହାକୁ କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଓ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନା, ସେମାନଙ୍କର ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ ସଙ୍ଗତ ଏବଂ ବିଚ୍ଛେଦ କିପରି ଏବଂ କେଉଁଠି ହୋଇଥିଲା, ସେବିଷୟରେ କୌଣସି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନୁହନ୍ତି । ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତ ଶିବ ଓରଫ ଗୁରୁଚରଣ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନା (ଅଣ-ଆବେଦନକାରୀ) ଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହା କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ, ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ଦାୟିତ୍ୱ ହେଉଛି ଘଟଣାର ମୌଳିକ ତଥ୍ୟାବଳୀକୁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ତଥା ସନ୍ଦେହ ରହିତ ଭାବରେ ଏବଂ ସ୍ୱଷ୍ଟ, ଦୃଢ ଏବଂ ଗ୍ରହଣୀୟ ପ୍ରମାଣ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିପାଦିତ କରି ପ୍ରାଥମିକ ପ୍ରମାଣଭାର ନିସୃତ କରିବା । ଏହା ଫଳରେ ପ୍ରମାଣର ଭାର ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୁଏ । ଏହି ମୌଳିକ ତଥ୍ୟାବଳୀ ଏଠାରେ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇପାରିନାହିଁ ।

17. ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ତଥା ତାଙ୍କ ଭାଇ ଦୁନା (ଯିଏ ରାୟର ଆପତ୍ତି କରିନାହାନ୍ତି)ଙ୍କୁ ଏପରି ଅପରାଧ ଘଟାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ ଏବଂ ବାଧ୍ୟ କରିଥିଲା, ନଥିରେ ସେପରି ପ୍ରାମାଣିକ ତଥ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୁଏ ନାହିଁ । ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷରୁ ଏପରି କୌଣସି ସାକ୍ଷୀ

ଦିଆଯାଇନାହିଁ ଯେଉଁଥିରୁ ଜଣାପଡିବ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇ ଦୁନା ଏପରି ଧାରଣାର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ମୃତକ ଗୁଣିର ପ୍ରୟୋଗ କରି ତାଙ୍କ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ଯଥା ତାଙ୍କର ପିତା ଏବଂ ଭ୍ରାତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ନିପାତ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ ଓ ଏସମ୍ପର୍କରେ ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ପଢ଼ିବା ପରେ, ଆମେ ମଧ୍ୟ ଦେଖୁ ଯେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଶବ୍ଦରେ ଏହା କୁହାଯାଇ ନାହିଁ ଯେ, ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦୃଢ଼ ଏବଂ ଗ୍ରହଣୀୟ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସନ୍ଦେହ ବାହାରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛି ।

18. ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାଙ୍କର ରାୟର ପାରା 35 ରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏହି ଅପରାଧ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କାହାକୁ ଜଣା ନାହିଁ, ତଥାପି ପୁନର୍ବାର ଏହା ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ହେତୁ ଯେ ମୃତକ, ତାଙ୍କ (ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ) ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ନିମନ୍ତେ ଗୁଣି କରିଥିବେ, ସେମାନେ ଆଗାମୀ ସମୟ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ହରାଇବା ଭୟକୁ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ମୃତକଙ୍କ ଜୀବନ ନେବାକୁ ଷଡଯନ୍ତ୍ର କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଅନୁଲଗ୍ନକ 7/2 ଅଧିନରେ I.O. (P.W. 21) ଦ୍ୱାରା ରେକର୍ଡ କରାଯାଇଥିବା ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ପ୍ରକଟିତ ବିବୃତି ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହୋଇ ରଖି ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯାହା ଆମେ ଏଠାରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବୁ ।

19. ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଇଙ୍ଗିତରେ କଟୁରୀ (M.O-III) ର ଉଦ୍ଧାର ହେବା ବିଷୟରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ।

20. ପ୍ରମାଣ ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଧାରା 27 ଶୀର୍ଷକରେ ଏହି ପ୍ରାବଧାନ ଅଛି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କଠାରୁ ଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିବା ସୂଚନାରୁ କେତେ ମାତ୍ରା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇପାରିବ । ସେଥିରେ ଲେଖା ହୋଇଛି-

"ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ଅଭିଯୁକ୍ତ ଯଦି ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ହେପାଜତରେ

ଥାଇ କୌଣସି ସୂଚନା ବିଷୟରେ ବୟାନ କରନ୍ତି ଯାହାର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ କିଛି ତଥ୍ୟ ଉଦ୍ ଘାଟିତ ହୁଏ, ସେତିକି ମାତ୍ର ସୂଚନା, ତାହା ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ହେଉ ବା ନହେଉ, ଯାହା ଉଦ୍ ଘାଟିତ ତଥ୍ୟ ସମ୍ପର୍କିତ, ତାହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇପାରେ ।"

21. ସମ୍ପତ କୁମାର ବନାମ ଆରକ୍ଷୀ ନିରୀକ୍ଷକ, କୃଷ୍ଣଗିରି, (2012) 4 SCC 124, ତା 02.03.2012 ରିଖରେ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ-

"ଏନ.ଯେ.ସୁଆଜ ବନାମ ରାଜ୍ୟରେ [(2004) 11 SCC 346:2004 (Cri) 85] ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ମାମଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଥିଲା । ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିବା ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ପରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିସନ୍ଧି ଜନିତ ବିଷୟକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିବା ଏକମାତ୍ର ଅବଶିଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତି ଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଦୋଷୀ ବୋଲି ସାବ୍ୟସ୍ତକରିବା ପାଇଁ ଅଭିସନ୍ଧିର ଉପସ୍ଥିତି ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ, କାରଣ ଏହା ଉତ୍ତମଭାବେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଯେ ପରିସ୍ଥିତିର ଶୃଙ୍ଖଳ ଏପରି ହେବା ଉଚିତ ଯେଉଁଥିରୁ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତା ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ଏକ ଅପ୍ରତିହତ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚି ହେବ ।

ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ସିଂହ ବନାମ ରାଜ୍ୟ [(2010) 9 SCC 747 : (2010) 3 SCC (Cri) 1469 ରୁକିଆ ବେଗମ୍ ବନାମ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ [(2011) 4 ଏସ୍ ସିସି 779:(2011) 2 SCC (Cri) 488:AIR 2011 SC 1585] ଯେଉଁଠାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ କେବଳ ଅଭିସନ୍ଧି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ ନାହିଁ । ସୁନୀଲ ରାୟ ଅରଫ ପାଉଆ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ, ଚଣ୍ଡୀଗଡ଼ (AIR 2011 SC 2545) ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ । ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତିକୁ ନିମ୍ନମତେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥିଲେ:

"ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, କେବଳ ଅଭିସନ୍ଧି, ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ପାଇଁ ଏକ ଆଧାର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅଭିଲେଖରେ ଥିବା ସାମଗ୍ରୀରେ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ କିଛି ସନ୍ଦେହ ଥାଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ଯେପରି ଅନେକ ସମୟରେ କୁହାଯାଏ, ସନ୍ଦେହ ଯେତେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହେଉନା କାହିଁକି, ପ୍ରମାଣର ସ୍ଥାନ ନେଇପାରିବ ନାହିଁ ।

"ଏହା କହିବା ଯଥେଷ୍ଟ, ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀ-ଭେଲୁଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କର ମୃତ ସେଛିଲଙ୍କୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ଯେହେତୁ ସେଛିଲ ତାଙ୍କ ଭଉଣୀ ଉଷାଙ୍କ ପ୍ରେମରେ ପଡ଼ିଥିଲେ, ଉଷା ବଞ୍ଚି ପାରିନଥିଲେ, ଯେତେବେଳେ ପରିବାର ମୃତ-ସେଛିଲଙ୍କୁ ବିବାହ ପାଇଁ ଉଷାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ । ତଥାପି ଏହା ଧରିନେବା ଯେ ଆବେଦନକାରୀ-ଭେଲୁ ଉଷାଙ୍କ ମୃତ-ସେଛିଲଙ୍କୁ ବିବାହ କରିବାର ବିଚାର ସହିତ ବୁଝାମଣା କରିନଥିଲେ, କେବଳ ଏତିକି କୁହାଯାଇପାରିବ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ-ଭେଲୁଙ୍କର ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଶାରୀରିକ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା । ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିବା ଏକ ମାମଲାରେ ଏହା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିସ୍ଥିତି ହୋଇପାରେ କିନ୍ତୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଅପରାଧର ସ୍ରଷ୍ଟା ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ପ୍ରମାଣର ସ୍ଥାନ ନେଇପାରିବ ନାହିଁ ।"

"ଏପରିକି ଜଣେ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିପାରିବ ଯେ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅଭିସନ୍ଧିର ଉପସ୍ଥିତି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏକ ଦୃଢ ସନ୍ଦେହ ସୃଷ୍ଟି କରେ, କିନ୍ତୁ ସନ୍ଦେହ, ଯେତେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହେଉନା କାହିଁକି, ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସନ୍ଦେହ ବାହାରେ ଅଭିଯୁକ୍ତର ଦୋଷ ପ୍ରମାଣ ପାଇଁ ଏକ ବିକଳ୍ପ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।"

ତେଣୁ, ଯଦିଓ ଏହା ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଏ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅପରାଧ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା, ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ଆଧାର କରି ଏକ ମାମଲାରେ ଏହା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିସ୍ଥିତି ହୋଇପାରେ କିନ୍ତୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଅପରାଧର ସ୍ରଷ୍ଟା ବୋଲି ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ପ୍ରମାଣ ଭାବରେ ସ୍ଥାନ ନେଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏପରିକି ଜଣେ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିପାରିବ ଯେ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅଭିସନ୍ଧିର ଉପସ୍ଥିତି

ଅଭିଯୁକ୍ତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏକ ଦୃଢ ସନ୍ଦେହ ସୃଷ୍ଟି କରେ କିନ୍ତୁ ସନ୍ଦେହ, ଯେତେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହେଉନା କାହିଁକି, ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସନ୍ଦେହ ବାହାରେ ଅଭିଯୁକ୍ତର ଦୋଷ ପ୍ରମାଣ ପାଇଁ ଏକ ବିକଳ୍ପ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅପରାଧ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିଥିଲେ କାରଣ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପ୍ରମାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁଜବ ପ୍ରକୃତିର ଥିଲା ।

ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଏବିଷୟରେ ଆଇନ୍ ଗତ ସ୍ଥିତି ର ଭୁଲ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନାର ଏ ହେଉଛି ଫଳ ।

22. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27ର ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:-

i. ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସୂଚନା ଆଧାରରେ ତଥ୍ୟର ଆବିଷ୍କାର;

ii. ଆବିଷ୍କୃତ ଏପରି ତଥ୍ୟର ବୟାନ;

iii. ସୂଚନା ଦେବା ସମୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଆରକ୍ଷୀଙ୍କ ହେପାଜତରେ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ; ଏବଂ

iv. ଆବିଷ୍କୃତ ତଥ୍ୟ ସହିତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଡିତ ସୂଚନା କେବଳ ଗ୍ରହଣୀୟ-ମହମ୍ମଦ ଇନାୟତୁଲ୍ଲା ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ: AIR (1976) SC 483 ମାମଲାରେ

ଆବେଦନ ପାଇଁ ଦୁଇଟି ସର୍ତ୍ତ:-

i. ସୂଚନା ଏପରି ହେବା ଉଚିତ ଯାହା ତଥ୍ୟର ଆବିଷ୍କାରର କାରଣ ହୋଇଥାଏ; ଏବଂ

ii. ସୂଚନାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଆବିଷ୍କୃତ ତଥ୍ୟ ସହିତ ଜଡିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏରାଭଦ୍ରପା ବନାମ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ AIR (1983) SC 446 ମାମଲାରେ ।

23. ଆମେ AIR (1960) SC 1125 ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଦେଓମନ୍ ଉପାଧ୍ୟାୟଙ୍କ ମାମଲାରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥିବା ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ

ବିଚାରପୀଠ ନିଷ୍ପତ୍ତି ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଏବଂ ନିର୍ଭର କରିପାରିବା , ଯେଉଁଥିରେ ପୃଷ୍ଠା 71 ରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27 ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସ୍ଥିତି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ ।

"ଆଇନ ଏହିପରି ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଦୁଇ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରିଛି: (1) ଯେଉଁମାନେ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗରେ ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିବା ହେତୁ ଭୀତତ୍ରସ୍ତ ଥାଆନ୍ତି ଏବଂ (2) ଯେଉଁମାନେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁକ୍ତ ଅଛନ୍ତି । ପୂର୍ବ ବର୍ଗରେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ମୌଖିକ ଭାବରେ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ହେପାଜତରେ ରହିବା ନିମିତ୍ତ ଆତ୍ମ ସମର୍ପଣ କରନ୍ତି । ଏହି ଦୁଇଟି ଶ୍ରେଣୀକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୁରକ୍ଷା ଭିନ୍ନ ଅଟେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଗର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଇନ ହେଉଛି ଯେ ସେମାନଙ୍କର ବିବୃତି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ, ଏବଂ ପ୍ରଥମ ବର୍ଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ବିବୃତିର କେବଳ ସେହି ଅଂଶ ଗ୍ରହଣୀୟ, ଯାହା ତଥ୍ୟୋଦ୍ଧାର ହେତୁ ନିର୍ଭରୋକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରେ ଏବଂ ଯାହା ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କଠାରେ ବିବୃତି ଦେବାର ପୂର୍ବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଗୋଚର ଥିଲା । ସେହି ବିବୃତି ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ, ଯେପରିକି ଯେତେବେଳେ ହେପାଜତରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି କୁହନ୍ତି; "ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଏପରି ଏବଂ ଏହିପରି ଖଣି ସୁଡଙ୍ଗ ତଳକୁ ଠେଲି ଦେଲି", ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ ପୀଡ଼ିତଙ୍କ ମୃତଦେହ ମିଳିଥିଲା, ଏବଂ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇପାରିବ ଯେ ଖଣି ସୁଡଙ୍ଗ ତଳକୁ ପଡ଼ିବା ଦ୍ୱାରା ମିଳିଥିବା ଆଘାତ କାରଣରୁ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା ।"

24. ପୁଲୁକୁରୀ କୋଟ୍ଟାୟା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସମ୍ରାଟ, AIR 1947 PC 67 ରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27 ର ପରିସର ଏବଂ ପରିଧି ଉପରେ ଆଲୋକପାତ କରାଯାଉଛି, ଯାହା ଆପ୍ତବାକ୍ୟ ଭାବେ ଗୃହିତ । ତାହା ନିମ୍ନରେ ସୂଚିତ :

" ତଥ୍ୟୋଦ୍ଧାର ବସ୍ତୁଟିର ଉପସ୍ଥାପନ ସହିତ ସମାନ ବୋଲି ଭାବିବା ସମିଚୀନ ହେବନାହିଁ ; ଆବିଷ୍କୃତ ତଥ୍ୟ ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଯେଉଁଠାରୁ ବସ୍ତୁ ଉପଲବ୍ଧ ହୁଏ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ଏହା ବିଷୟରେ, ଏବଂ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ଏହି ତଥ୍ୟ ସହିତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଉପସ୍ଥାପିତ ବସ୍ତୁର ଅତୀତର ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ସୂଚନା, କିମ୍ବା

ଅତୀତର ଇତିହାସ, ଏହା ଆବିଷ୍କୃତ ହୋଇଥିବା ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ତଥ୍ୟୋଦ୍ଧାର ସହିତ ଜଡ଼ିତ ନୁହେଁ। ହେପାଜତରେ ଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ଯେ "ମୁଁ ମୋ ଘରର ଛାତରେ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିବା ଏକ ଛୁରୀ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବି" ଏହା ଛୁରୀର ଆବିଷ୍କାର କରେନାହିଁ; ଅନେକ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଛୁରୀର ଆବିଷ୍କୃତ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ଏହି ତଥ୍ୟର ଆବିଷ୍କାର ଆଡ଼କୁ ନେଇଯାଏ ଯେ ସୂଚନାଦାତାଙ୍କ ଘରେ ତାଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଛୁରୀ ଲୁଚାଇ ରଖାଯାଇଛି; ଏବଂ ଯଦି ଛୁରୀଟି ଅପରାଧିକ ନ୍ୟସ୍ତ କର୍ମ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ, ତେବେ ଆବିଷ୍କୃତ ତଥ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଉକ୍ତିରେ "ଯାହା ଦ୍ୱାରା ମୁଁ 'କ' କୁ ଛୁରାମାଡ଼ କରିଛି" ଶବ୍ଦ ଯୋଡ଼ାଯାଏ, ତେବେ ଏହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ କାରଣ ସେଗୁଡ଼ିକ ସୂଚନାଦାତାଙ୍କ ଘରୁ ଛୁରୀ ଉଦ୍ଧାର ସହିତ ଜଡିତ ନୁହେଁ ।"

25. ଦୁଧ ନାଥ ପାଣ୍ଡେ ବନାମ ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ, AIR (1981) SC 911 ମାମଲାରେ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ହାତବନ୍ଧୁକର ଉଦ୍ଧାର ର ପ୍ରମାଣ, ସେ ନିଜେ କରିପାରିବ ନାହିଁ ଯିଏ ସୂଚାଇଥିଲେ ଯେ ସେ ଏହି ଅସ୍ତ୍ରକୁ ଅପରାଧରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ । ତଥ୍ୟୋଦ୍ଧାର ସହିତ ଜଡ଼ିତ ବିବୃତି ଅସ୍ତ୍ରଟିକୁ ଗୋପନରେ ରଖିଥିବା କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ପକ୍ଷେ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ବୋଲି ବିଚାରକରାଗଲା ଏବଂ ଏହା ଧୃତ ହେଲା ଯେ ଅସ୍ତ୍ରଟିକୁ ଦେଖାଇଦେବା ବେଶୀରେ ବେଶୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ତାହା ରହିଥିବା ସ୍ଥାନ ବିଷୟରେ ଜ୍ଞାନ ଥିବା ପ୍ରମାଣ କରିପାରେ ।

26. ଉପରୋକ୍ତ ସନ୍ଦର୍ଭରେ, ଆମେ ବୋଧରାଜ ଓରଫ ବୋଧା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଜାମ୍ମୁ କାଶ୍ମୀର ରାଜ୍ୟ ମାମଲାରେ (2002) 8 SCC 45 ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିବା ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିପାରିବା, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

"ଏହା ପ୍ରତୀୟମାନ ହୁଏ ଯେ ଧାରା 27 ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି କୌଣସି ତଥ୍ୟୋଦ୍ଧାର ଜନିତ ପ୍ରମାଣକୁ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବାର ଅଛି, ତେବେ ସୂଚନାଟି ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ହେପାଜତରେ ଥିବା ଯେକୌଣସି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କଠାରୁ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆରକ୍ଷୀଙ୍କର ହେପାଜତରେ ରହିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅସଙ୍ଗତ ଫଳାଫଳର ଉତ୍ପାଦକ

ଅଟେ ଏବଂ ଯେଉଁ ମାମଲାରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯାହାଙ୍କୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ହେପାଜତକୁ ନିଆଯାଏ ଏବଂ ସେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହୋଇଯାଆନ୍ତି, ସେ ଯଦି ଅପରାଧ କରିବା ପରେ ଜଣେ ଅରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଭେଟିଥାଆନ୍ତି କିମ୍ବା ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ କିମ୍ବା ଥାନାକୁ ଯାଇ ଅପରାଧର ପରିସ୍ଥିତି ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାପରେ ତାଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସୂଚନାର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ମୃତଦେହ, ଅସ୍ତ୍ର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଭୌତିକ ତଥ୍ୟ ଅବିଷ୍କୃତ ହୋଇଥାଏ, ତାହା ଯଦିଓ ଅନ୍ୟଥା ଗ୍ରହଣୀୟ, ଧାରା 27 ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ହୁଏ ନାହିଁ, ଯଦି ସେହି ସୂଚନା ଜଣେ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ହେପାଜତରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ଆସିଥାଏ କିମ୍ବା ଜଣେ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ହେପାଜତରେ ନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ଆସିଥାଏ । ଧାରା 27 ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ବିବୃତି ହେଉଛି ସେହି ସୂଚନା ଯାହା ତଥ୍ୟୋଦ୍ଧାରକୁ ସୁଚାଇଥାଏ । ତେଣୁ ଯେଉଁ ସୂଚନା ଗ୍ରହଣୀୟ, ତାହା ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଉପରେ ଗଠିତ ମତାମତ ନୁହେଁ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, ହେପାଜତରେ ଥିବା ସମୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସଠିକ୍ ସୂଚନା, ଯାହା ସାମଗ୍ରୀ ଉଦ୍ଧାର କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା ତାହା ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ପଡିବ । ତେଣୁ ଉଭୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ଲାଭ ପାଇଁ ଏହା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ଅଭିଲିଖିତ ହେବା ଏବଂ ପ୍ରମାଣିତ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ଯଦି ଏପରି ଅଭିଲିଖିତ ହୋଇନଥାଏ, ତେବେ ସଠିକ୍ ସୂଚନା ପ୍ରମାଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ପ୍ରମାଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27 ରେ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ମୌଳିକ ଧାରଣାଟି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଘଟଣା ଦ୍ୱାରା ନିଶ୍ଚିତକରଣର ମତବାଦ ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେସିତ । ଏହି ମତବାଦଟି ଏହି ନୀତି ଉପରେ ଆଧାରିତ ଯେ ଯଦି ଜଣେ କଏଦୀଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ କୌଣସି ସୂଚନାର ଆଧାରରେ ସନ୍ଧାନ ସମୟରେ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ଆବିଷ୍କୃତ ହୁଏ, ତେବେ ଏହା ହେଉଛି କଏଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୂଚନା ଯେ ସତ୍ୟ, ତାହାର ପ୍ରତିଭୂତି । ଏହି ସୂଚନା ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ କିମ୍ବା ଅଣ-ଅଭିଯୋଗାତ୍ମକ ହୋଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ଯଦି ଏହା ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ତଥ୍ୟର ଆବିଷ୍କାର ହୁଏ, ତେବେ ଏହା ବିଶ୍ୱସନୀୟ ସୂଚନା ହୋଇଯାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହା ଉତ୍ତମଭାବେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଯେ ଧାରା 27 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ବସ୍ତୁର ଉଦ୍ଧାର ତଥ୍ୟର ଆବିଷ୍କାର ନୁହେଁ । ପାଲୁକୁରୀ କୋଟାୟା ବନାମ ସମ୍ରାଟ AIR (1947) PC 67ରେ :48 Cri LJ

533:74 IA 65 ମାମଲାରେ ପ୍ରିଭି ପରିଷଦଙ୍କର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଉଛି ଏହି ବ୍ୟାଖ୍ୟାକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ପାଇଁ ସର୍ବାଧିକ ଉଦ୍ଧୃତ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ । ଏହି ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ପରିକଳ୍ପିତ "ଆବିଷ୍କୃତ ତଥ୍ୟ" ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ଯେଉଁଠାରୁ ବସ୍ତୁ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଥିଲା, ଏବଂ ସେ ବିଷୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଜ୍ଞାନକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ, କିନ୍ତୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ସେହି ପ୍ରଭାବ ସହିତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଡିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । [ଦେଖନ୍ତୁ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଦାମୁ ଗୋପୀନାଥ ସିନ୍ଦେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ (2000) 6 SCC 269 :2000 SCC (Cri) 1088:2000 Cri LJ 2301); (2000) CrI LJ 2301]। ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ପ୍ରମାଣରେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା, ସାମଗ୍ରିକ ସୂଚନାର ସେହି ଅଂଶରେ ସୀମିତ ଯାହା "ଏହା ଦ୍ୱାରା ଆବିଷ୍କୃତ ତଥ୍ୟ ସହିତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଡିତ ।" କିନ୍ତୁ ଗ୍ରହଣୀୟତା ପାଇବା ପାଇଁ ସୂଚନାକୁ ଏତେ ଛୋଟ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ଯେ ଏହା ସମ୍ବେଦନହୀନ କିମ୍ବା ବୋଧଗମ୍ୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ସୂଚନାର ପରିମାଣ ବୋଧଗମ୍ୟତା ସହିତ ସୁସଂଗତ ହେବା ଉଚିତ୍ । କେବଳ ଏହି ବିବୃତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ନେଇଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ସେ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲେ, ତାହା ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନାକୁ ସୂଚିତ କରେ ନାହିଁ ।"

27. ପ୍ରଦତ୍ତ ମାମଲାକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ସମୟରେ ଉପରୋକ୍ତ ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ଆମେ ଦେଖୁଛୁ ଯେ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ PW 7 ଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛି ଯିଏ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ-ଗ୍ରାମବାସୀ । ଏହା ତାଙ୍କର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଯେ ଯେତେବେଳେ ସେ ରାତିରେ ତାଙ୍କ ଘରେ ଶୋଇଥିଲେ, ସ୍ଥାନୀୟ ଗ୍ରାମ ରକ୍ଷୀ ତାଙ୍କୁ କହିଥିଲେ ଏବଂ ତାପରେ ସେ ଜନୈକ ସୁଧୀର ହେମ୍ବ୍ରମଙ୍କୁ ଡାକିଥିଲେ ଏବଂ ଉଭୟ, ଗ୍ରାମ ରକ୍ଷୀ ଏବଂ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହ ନିଜ ଗାଁର କେନାଲ ନିକଟକୁ ଯାଇଥିଲେ ଯେଉଁଠାରେ ଆରକ୍ଷୀଙ୍କର ଗାଡ଼ି ଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତ ଉକ୍ତ ଗାଡ଼ି ଭିତରେ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏହା ମଧ୍ୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଆସି ନଳାପୋଲ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା ଏବଂ ସେ କଟୁରିକୁ ନଳାପୋଲ ତଳେ ଆଣି ଆରକ୍ଷୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରିଥିଲା ଯାହାକୁ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀ ଜବତ

କରିଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତି କଣ ଥିଲା ସେ ବିଷୟରେ ସେ କହି ନାହାଁନ୍ତି । ତାଙ୍କର ସାକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ସ୍ଥାନୀୟ ଗ୍ରାମରକ୍ଷୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଡକାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ନେଇ ଯାଉଥିବା ଆରକ୍ଷୀ ଗାଡ଼ିଟି ନଳାପୋଲ ନିକଟରେ ଥିଲା । ଏହି ସାକ୍ଷୀ ଏହା କହି ନାହାଁନ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଆରକ୍ଷୀ ସମ୍ମୁଖରେ କୌଣସି ବିବୃତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ, ସେ ନଳାପୋଲ ନିକଟକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ନଳାପୋଲ ତଳରୁ କଟୁରୀ ଆଣି ଆରକ୍ଷୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର ହୋଇଥିଲେ ଯାହାକୁ ଜବତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା କୁହାଯାଇ ନାହିଁ ଯେ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ନେଇ ଯାଉଥିବା ଗାଡ଼ିରେ ଥିବା ଆରକ୍ଷୀ କିପରି ନଳାପୋଲ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା ଏବଂ ସେତେବେଳେ ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ 'ଣ ଥିଲା ଏବଂ ସେହି ସ୍ଥାନକୁ କିପରି ଚୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବାରୁ ସେ ଆରକ୍ଷୀ ଏବଂ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ବାର୍ତ୍ତାଳାପ ଜାଣିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇନଥିଲେ, ଏଥିରୁ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ସାଧାରଣ ଜୋରଜବରଦସ୍ତ ଶବ୍ଦାବଳୀର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇ ନହିଁ, ଯାହା ଏହାର ମାରାତ୍ମକ ପରିଣାମ ବିଷୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ । ତାଙ୍କର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ, ଆରକ୍ଷୀ ଗାଡ଼ି ନଳାପୋଲରୁ 400 ରୁ 500 ମିଟର ଦୂରରେ ସେମାନଙ୍କ ଘର ନିକଟରେ ଥିଲା ଏବଂ ନଳାପୋଲରେ ପାଣି ନଥିଲା ଏବଂ ଲୋକମାନେ ଉକ୍ତ ନଳାପୋଲ ତଳ ଦେଇ ଯିବା ଆସିବା କରୁଥିଲେ ।

28. ଯଦିଓ PW 7ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରି ନିଆଯାଏ, ତେବେ ଆମେ ଦେଖିବା ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତିର ସେହି ଅଂଶର ଗ୍ରହଣୀୟତା, ଆଇନଗତ ଆବଶ୍ୟକତା ଠାରୁ ବହୁତ କମ୍ ଯେପରିକି କଟୁରୀଟି ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲୁଚାଇ ରଖାଯାଇଥିଲା ତାହା ତାଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଏବଂ ସେ ଆରକ୍ଷୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ସେହି ଲୁଚାଇବା ସ୍ଥାନକୁ ନେଇ ଯାଇ କଟୁରୀଟିକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ । ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତ ଆରକ୍ଷୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କ'ଣ କହିଛି ସେ ବିଷୟରେ ସାକ୍ଷୀ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେଇନାହାନ୍ତି, ତେଣୁ ସେ କେବଳ ସେହି

ବିବୃତିରେ (ଅନୁଲଗ୍ନକ.7) ଦେଇଥିବା ତାଙ୍କ ଦସ୍ତଖତକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ କିଛି ପଚାରି ନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ସେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ କିଛି କହି ନାହାଁନ୍ତି ।

29. ସ୍ୱାଧୀନ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନା କରାଗଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ, ରହିଲା ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଅଧିକାରୀ (PW 21) ଙ୍କର ସାକ୍ଷ୍ୟ । ଆସନ୍ତୁ ଏବେ ଦେଖିବା ତାଙ୍କର ଉକ୍ତି କ'ଣ । ତାଙ୍କ ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ, ସେ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ସମେତ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ତା 15.06.2018 ରିଖ ଅପରାହ୍ନ 5ଟା 30 ମିନିଟରେ ଗିରଫ କରିଥିଲେ । ସେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଗିରଫ କରି ସେ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ବିବୃତି ଅଭିଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ଆମେ ବୁଝିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଯେ ଏହି PW 21 ଯିଏ ସେତେବେଳେ ଥାନାର OIC ଥିଲେ ଏବଂ ଏକ ହତ୍ୟା ମାମଲାର ତଦନ୍ତ କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲେ, ସେ ଆଇନର ମୌଳିକ ସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ଅବଗତ ନୁହଁନ୍ତି ଯେ ଆରକ୍ଷୀଙ୍କ ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ବିବୃତି ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ । ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଗିରଫ କରାଯାଉଛି, ତାଙ୍କ ବିବୃତି ତୁରନ୍ତ କାହିଁକି ଅଭିଲେଖ କରାଯାଇଛି, ତାହା ଆମ ପାଇଁ ଆଦୌ ରୁଚିକର ମନେହେଉନାହିଁ । ତା' ପରେ ଏହି ସାକ୍ଷୀ କହିଛନ୍ତି ଏବଂ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତ ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କ ସହିତ ମୃତକଙ୍କ ହତ୍ୟା କରିଥିବା ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି; ସେ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କ ପରିବାର ସଦସ୍ୟମାନେ କିଛି ବର୍ଷ ଧରି ଜ୍ୱରରେ ପୀଡିତ ଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପିତା ଏହିପରି ଜ୍ୱରରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଏବଂ ସାନ ଭାଇ ମଧ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଭୋଗିଥିଲେ ଏବଂ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ଚିକିତ୍ସା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେମାନେ ସୁସ୍ଥ ହୋଇନଥିଲେ ଏବଂ ଶେଷରେ, ତାଙ୍କ ପିତା ମଙ୍ଗୁ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତା' ପରେ ସେମାନେ ଜଣେ ଓଝାଙ୍କ ସହ ପରାମର୍ଶ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ମୃତକ ଭଗବାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଘରେ ରଖି ଗୁଣି ଅଭ୍ୟାସ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ସେ ପାରିବାରିକ ବିବାଦ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ସହ ଝଗଡ଼ା କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ଗୁଣି ଅଭ୍ୟାସ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଧମକ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଯୋଜନା କରି ସେ, (ଅଭିଯୁକ୍ତ) ତାଙ୍କ

ଭାଇ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହାୟତାରେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି । ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏକପ୍ରକାର ପ୍ରମାଣର ଯେ କୌଣସି ଅଂଶ ମୂଲ୍ୟହୀନ ଅଟେ । ଅନୁସନ୍ଧାନର ଶେଷପର୍ଯ୍ୟାୟ ହେଉ ଅବା ବିଚାର ସମୟରେ, ଏହାକୁ ଏକ ବ୍ୟର୍ଥ ପ୍ରୟାସ ବୋଲି କୁହାଯିବ । ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ଏହି ସାକ୍ଷୀ ଏହା କହି ନାହାଁନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ତାଙ୍କର ତଥା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଭୂମିକା ବିଷୟରେ ଏହି ସମସ୍ତ ଘଟଣା ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ସେମାନଙ୍କୁ ସେ ମାଙ୍କଡକେଣ୍ଡାର ନଳାପୋଲ ଯେଉଁଠାରେ ସେ ଅସ୍ତ୍ର ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲେ ସେଠାକୁ ଆଗେଇ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ତା 'ପରେ ସେ ଆଗକୁ ବଢି, ଘଟଣାସ୍ଥଳରୁ ଅପରାଧରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥିବା ଅସ୍ତ୍ର, ବାନା ସିଂ (PW 7) ଏବଂ ସୁଧୀର ହେମ୍ବ୍ରମ (PW 12) ଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ । ସେହି PW 7 ଏବଂ PW 12 ଏପରି ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ସମର୍ଥନ କରିନାହାଁନ୍ତି । ଆମର ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଇଙ୍ଗିତରେ ହୋଇଥିବା ତଥ୍ୟୋଦ୍ଧାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ PW 21 ଯାହା କହିଛନ୍ତି ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 27 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ତାହା ଯେତେ ସୀମିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ହେଉପଛେ, ଗ୍ରହଣୀୟ ହେଉନାହିଁ । ତେଣୁ, ଉକ୍ତ କଟୁରିଟିର ସେହିସ୍ଥାନରେ ଯେଉଁଠାରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ତାହାକୁ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ଯାହା ବାବଦରେ ତାଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଜ୍ଞାନଥିଲା, ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଧାର କରାଗଲା, ତାହା ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣ ହିସାବରେ ଆଦୌ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇପାରିନାହିଁ ।

30. ଅଭିଯୋଗପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରମାଣର ବିଶ୍ଳେଷଣ ପରେ, ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଯେ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ସ୍ପଷ୍ଟ, ଦୃଢ଼ ଏବଂ ଗ୍ରହଣୀୟ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ଏହି ଅଭିଯୁକ୍ତ ଶିବ ଓରଫ ଗୁରୁଚରଣଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସନ୍ଦେହ ବାହାରେ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛି, ତାହା ସମର୍ଥନ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ତେଣୁ, ଏହି ଆବେଦନରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀ ଶିବ ଓରଫ ଗୁରୁଚରଣ ସିଂ ଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଦଣ୍ଡବିଧାନର ରାୟ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ଆଦେଶ ଖାରଜ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ ।

31. ଉପରୋକ୍ତ ମତ ରଖିବା ପରେ, ଯେହେତୁ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଦୁଇ ଅଭିଯୁକ୍ତ

ଯେଉଁମାନେ IPC ର ଧାରା 302/34 ଏବଂ 120-B ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାରାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଦଣ୍ଡିତ ହୋଇଛନ୍ତି, ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି, ଅର୍ଥାତ୍ ଶିବ ଓରଫ ଗୁରୁଚରଣ ସିଂ, ଦ୍ଵାରା ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଛି, ସେହି ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଅର୍ଥାତ୍ ଦୁନା ସିଂ ଓରଫ ଦିନୋସର୍, ଯିଏ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀ (ଶିବ ଓରଫ ଗୁରୁଚରଣ ସିଂ) ଙ୍କ ସହ ସମାନ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ବିଚାରରେ ଥିଲେ ଏବଂ ଯିଏ ଆପତ୍ତି କରିନାହାନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଉପରେ ତଥା ତାଙ୍କ ବାବଦରେ ହୋଇଥିବା ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଓ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଉପରେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଉପରୋକ୍ତ ବିଚାରର କି ପ୍ରଭାବ ପଡିବ ତାହା ଉପରେ ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କର ମତାମତ ବିଷୟରେ ଅବଗତ ହେଲୁ । ସେ ଦକ୍ଷତାର ସହ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭାବେ ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସହାୟତା କରିଛନ୍ତି ।

ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ଯେ କେବଳ ଜଣେ ଦୋଷୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ, ଯଦି ଅଦାଲତ ଜାଣିବାକୁ ପାଆନ୍ତି ଯେ କେବଳ ଆବେଦନ କରିଥିବା ଅଭିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ବରଂ ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ, ଯିଏ ଆବେଦନ କରିନାହାଁନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଦୋଷସିଦ୍ଧିକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ତିଳେ ମାତ୍ର ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ, ତେବେ କାହିଁକି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା 1973 ର ଧାରା 401 ଏବଂ 482 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିବା ତାଙ୍କର କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ ଏପରି କେତେକ ବିଶେଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ କରି, ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଯିଏ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଓ ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆପତ୍ତି କରିନାହାନ୍ତି, ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହୋଇଥିବା ସେହି ରାୟ ଓ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଖାରଜ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଯେ ସେହି ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଉପରେ ଅଧିକ ଅନ୍ୟାୟ ନହେଉ । ଆମର ମତ ଯେ ଏପରି ବିଶେଷ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଯଦି ଏଭଳି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗ ନକରି , ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ ସେହି ଦଣ୍ଡିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ଆପତ୍ତି କରିଛି, ତାହାରି ବାବଦରେ ହୋଇଥିବା ରାୟ ଉପରେ ଯେଉଁଥିରେ ତାକୁ ଦୋଷୀସାବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇଛି ନିଜର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବେ, ତେବେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡିକ ମୂଲ୍ୟହୀନ ଏବଂ ଜୀବନହୀନ ପରି ମନେହୁଏ ।

32. ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ପାରାରେ ଅଭିଲିଖିତ ଥିବା ପ୍ରମାଣ ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ପରେ, ଆମେ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଛୁ ଯେ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ଏହାର ମାମଲା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛି, ଯାହା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସନ୍ଦେହ ବାହାରେ ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ଆଧାରିତ, ପରିସ୍ଥିତିକୁ ପ୍ରମାଣ କରିବାରେ ସ୍ୱଷ୍ଟ, ଦୃଢ ଏବଂ ଗ୍ରହଣୀୟ ପ୍ରମାଣ ନଦେଇ ଏହା ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ସମସ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଏକତ୍ର ନିଆଯାଇ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଘଟଣାର ଶୃଙ୍ଖଳକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇନାହିଁ । ତେଣୁ କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅପରାଧ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ କଳ୍ପନାକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯାଇଛି। ଆମ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଫଳାଫଳ ପରସ୍ପର ନିର୍ଭରଶୀଳ ଏବଂ ଏହି ଆବେଦନକାରୀ-ଅଭିଯୁକ୍ତ ତଥା ସେହି ଦୋଷୀ ଯିଏ ଆପତ୍ତି କରିନାହାନ୍ତି, ତାଙ୍କ ସହ ଓତଃପ୍ରୋତ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଆମେ କେତେକ ପ୍ରାମାଣିକ ଅଧିଘୋଷଣା ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିପାରିବା ଯାହା ଆମେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଯାଉଥିବା ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ଥନ କରିଥାଏ ।

33. ପାର୍ବତୀ ଦେବୀ ବନାମ ରାଜ୍ୟ ମାମଲାରେ; AIR 1952 କଲିକତା 835; IPC ର ଧାରା 366 ସହିତ ପାଠ୍ୟ ଧାରା 120-B ଅନୁଯାୟୀ ଦୁଇ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକରଣ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀ ତଥା ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଅଣ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକରଣକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । ଏହା ପରେ ବିଚାର ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥିଲା ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଅଣ-ଆବେଦନକାରୀ ଆବେଦନ କରିନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ଉପରେ କରାଯାଇଥିବା ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଏବଂ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତିକରଣ ରଦ୍ଦ କରାଯିବ କି? ସେହି ପ୍ରଶ୍ନଟିର ମୁକାବିଲା କରିବା ସମୟରେ, ଏହା ନିମ୍ନମତେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି:-

> "ଯେତେବେଳେ ଆମେ ପାର୍ବତୀ ଦେବୀଙ୍କ ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରୁଥିଲୁ, ଆମେ ନିଶ୍ଚିତ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ ଯେ ରେକର୍ଡରେ ଏପରି କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ ଯାହା ପାର୍ବତୀ ଦେବୀ ଏବଂ ଶେଓ ନାଥଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକରଣକୁ

ଯଥାର୍ଥ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବ । ଏହା କେବଳ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗରେ ନୁହେଁ, ବରଂ ନ୍ୟାୟିକ ଅଧିକାରିତାକୁ ଏପରି ଭାବରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ନ୍ୟାୟାଳୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବୋଲି ଆମେ ବିବେଚନା କରୁ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକଟିତ ଅନ୍ୟାୟ ଜାରି ରହିବ ନାହିଁ । ଏହା କିଛି ଫରକ ପକାଏ ନାହିଁ ଯେ ଶେଓ ନାଥ ଆବେଦନ କରିନାହାଁନ୍ତି । ଏହି ମାମଲାଟି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆସିବା ପରେ, ଆମେ ଭାବୁଛୁ ଯେ ଧାରା 561-କ, ଅପରାଧିକ PC, 1898 ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ କ୍ଷମତା ଅଧୀନରେ ଶେଓ ନାଥଙ୍କ ମାମଲାରେ ମଧ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ପାଇଁ ଆମର ଅଧିକାରର ପରିସର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଅଟେ ।"

34. ହରି ନାଥ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବନାମ ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ; AIR 1988 SC 345, ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, IPC ର ଧାରା 396 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ଦଣ୍ଡିତ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକାରୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକରଣ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ଆଦେଶକୁ ଖାରଜ କରି, ଅଣ-ଆବେଦନକାରୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ଆଦେଶକୁ ମଧ୍ୟ ଖାରଜ କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ ଏହା ଆବେଦନରେ ହୋଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏବଂ ଏଥିର ଫଳାଫଳ ସହିତ ସୁସଂହତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଏଥିରେ ହୋଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟମାନ ପରସ୍ପର ନିର୍ଭରଶୀଳ ଏବଂ ଅଙ୍ଗାଙ୍ଗିଭାବେ ଜଡ଼ିତ ।

35. ନିର୍ମଳ ପାସି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ; (2003) 24 OCR (SC) 431 ମାମଲାରେ, ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ପ୍ରମାଣର ଆଲୋଚନା ପରେ, ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ମାମଲା ଯାହା ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଗିରଫ ସହିତ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଗୁରୁତର ଦୁର୍ବଳତାରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏଥିରେ ହୋଇଥିବା ବିଚାର ମଧ୍ୟ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଧରାଯାଇଥିଲା କାରଣ ଧାରା 313 CrPC ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ଅଧିକାଂଶ ଅପରାଧଜନିତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପ୍ରମାଣ ବିଷୟରେ ପଚାରାଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଏବଂ IPCର ଧାରା 396 ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ପାଇଁ

ଦଣ୍ଡାଦେଶର ଆଦେଶ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଦେଶକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାପରେ, ତୃତୀୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଯିଏ ଦୋଷୀସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଯାହା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ବଜାୟ ରଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ବାଛିନଥିଲେ ତାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଏହା ନିମ୍ନମତେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି:-

> "ତଥାପି, ତାହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏଠାରେ ଯାହା କୁହାଯାଇଛି, ଆମେ ଦେଖୁଛୁ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ କୃଷ୍ଣ ଚୌଧୁରୀଙ୍କ ମାମଲା ସୋନା ପାସି ଏବଂ ନିର୍ମଳ ବାହେଲିଆ, ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲାଠାରୁ ଭିନ୍ନ ନୁହେଁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଏବଂ ସେଥିରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶ ଯେଉଁଥିରେ ସେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି, ତାହାକୁ ମଧ୍ୟ ଖାରଜ କରାଯିବା ଉଚିତ।"

ଏଥି ସହିତ, ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଆବେଦନକାରୀ, ଅର୍ଥାତ୍ ସୋନା ପାସି ଏବଂ ନିର୍ମଳ ବାହେଲିଆଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାମଲାରେ ଆବଶ୍ୟକ ନ ଥିଲେ ତୁରନ୍ତ ମୁକ୍ତ କରାଯିବ, ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ IPCର ଧାରା 396 ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧିକ କର୍ମ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶକୁ ମଧ୍ୟ ଖାରଜ କରିଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ତୃତୀୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ କୃଷ୍ଣ ଚୌଧୁରୀ ଯିଏ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ତାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆପତ୍ତି ଆବେଦନ କରିନାହାଁନ୍ତି, ତାଙ୍କର ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଖାରଜ କରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାମଲାରେ ଆବଶ୍ୟକ ନ ଥିଲେ ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ତୁରନ୍ତ ମୁକ୍ତ କରାଯିବ ।

36. ଆମର ପୂର୍ବୋକ୍ତ ଆଲୋଚନା ଏବଂ ଆଇନର ସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଯେପରି ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ଆମେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହେଉଛୁ ଯେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତହେବାର ରାୟ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନା ଓରଫ ଦିନୋସର୍ ଯଦିଓ ଆପତ୍ତି ଆବେଦନ କରିନାହାନ୍ତି, ତଥାପି ତାହାକୁ ବଜାୟ ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ ତାହା ଖାରଜ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ ।

HIGH COURT OF ORISSA
सत्यमेव जयते

37. ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଉଭୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ଶିବ ଓରଫ ଗୁରୁଚରଣ ସିଂ, ଯିଏ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଆପତ୍ତି ଆବେଦନ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ, ଅର୍ଥାତ ଦୁନା ଓରଫ ଦିନୋସର, ଯିଏ ଆପତ୍ତି ଆବେଦନ କରିନାହାଁନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଜି.ଆର୍. ମାମଲା 486/2018 ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଦୌରା ବିଚାର ମାମଲା 52/2019 ରେ ବାରିପଦାର ବିଜ୍ଞ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଦୋଷସିଦ୍ଧି ଏବଂ ତାରିଖ 20.01.2023ର ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତହେବାର ରାୟ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ କରିଦିଆଯାଉଛି । ତଦନୁସାରେ, ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଉଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଶିବ ଓରଫ ଗୁରୁଚରଣ ସିଂ ଏବଂ ଅଣ-ଆବେଦନକାରୀ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁନା ସିଂ ଓରଫ ଦିନୋସରଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ମୁକ୍ତ କରାଯାଉ, ଯଦି ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାମଲାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଟକ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ ।

(ଡି. ଦାଶ),
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ।

ଡ.ଏସ୍.କେ. ପାଣିଗ୍ରାହୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ମୁଁ ଏକମତ

(ଡ.ଏସ୍.କେ. ପାଣିଗ୍ରାହୀ),
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ।

ଗୀତାଞ୍ଜଳୀ

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ । "

ଅନୁବାଦକ : ଶ୍ରୀ ସବ୍ୟସାଚୀ ରାଉତ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

HIGH COURT
सत्यमेव जयते
ORISSA